

Vattentjänstplan

Dokumenttyp PLAN	Diarienummer 2023-00122
Beslutad av Kommunfullmäktige	Datum 2024-01-18 § 14
Dokumentet gäller för Bollnäs kommunkoncern	Reviderat Nytt dokument
För revidering ansvarar Kommunstyrelsen	Dokumentet gäller till 2028-01-18
För uppföljning ansvarar Kommunstyrelsen	Dokumentansvarig Samhällsbyggnadsförvaltningen
Dokumentet ersätter Nytt dokument	Delgiven i fullmäktige ---

Innehållsförteckning

Vattentjänstplan.....	1
Inledning och bakgrund.....	3
Ramverk och överväganden	3
Koppling till andra styrdokument	3
Plan för den allmänna anläggningen	4
Styrande dokument och lagstiftning.....	4
Verksamhetsområde för VA.....	4
Dricksvatten	5
Spillvatten.....	6
Dagvatten	6
Ledningsnät	6
Övriga Utvecklingsbehov.....	7
VA-taxans utveckling.....	7
Kommunikation.....	8
Skyfallspåverkan på den allmänna VA-anläggningen	10
Definition av skyfall.....	10
Påverkan på den allmänna VA-anläggningen	10
Genomgång Skyfall, översvännings- och lågpunktskartering	11
Dimensioneringsgrunder för Bollnäs kommun	14
Dimensionering av nya dagvattensystem	14
VA-utbyggnadsplan	14
Lagen om allmänna vattentjänster och §6 områden.....	14
Prioritering för utbyggnad av kommunal VA-anläggning	15
Kommande exploatering/koppling mellan VA-utbyggnad och översiktsplan.....	16
VA-utbyggnad.....	16
VA-utredningsområden	17
Områden med kvarvarande enskilt VA.....	35
Sammanfattning åtgärder VA-utbyggnadsplan	35
Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan	36
Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning	39
Sammanfattning av vattentjänstplanen.....	39
Metod	39
Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas.....	41
Sammanfattade bedömning	43
Uppföljning och revidering	44
Uppföljning och ansvar	44
Revidering	44
Ordlista	45

Inledning och bakgrund

Denna vattentjänstplan ingår i Bollnäs kommuns antagna VA-plan. Bollnäs kommuns VA-plan består i sin helhet av en bakgrundsbeskrivning (Översikt), Strategi och riktlinjer (Policy), Handlingsplan samt denna vattentjänstplan. För en grundligare bakgrundsbeskrivning hänvisas till VA-planen.

I Vattentjänstplanen finns en beskrivning av handlingsplanen för allmänt VA, skyfallspåverkan på de allmänna anläggningarna samt planer för VA-utbyggnad.

Vattentjänstplanen frångår Bollnäs kommuns antagna riktlinjer för styrdokument då planen är styrd med lagstiftning. Lagen om allmänna vattentjänster LAV (2006:412) 6 a §.

Ramverk och överväganden

Kommunen har enligt Vattenmyndigheterna krav på att upprätta en vatten- och avloppsplan (VA-plan) för dricksvatten, spillvatten och dagvatten samt genomföra åtgärder så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas enligt:

- Åtgärdsprogram 2022–2027 för Bottenhavets vattendistrikt

Koppling till andra styrdokument

- Översiktsplan Bollnäs kommun (Antagen 2015)
- Fördjupad översiktsplan för Bollnäs stad (Antagen 2020)
- Fördjupad översiktsplan för Arbrå (förväntas antas under 2023)
- Fördjupad översiktsplan för Kilafors (förväntas antas under 2023)
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) (Antagen 2015)
- Dagvattenstrategier och Dagvattenriktlinjer för Bollnäs kommun (Antagen 2019)
- VA-plan Bollnäs kommun (Antagen 2017)
- Hållbarhetsstrategi för Bollnäs kommun (Antagen 2022)
- Program för ekologisk hållbarhet (Antagen 2022)
- Fördjupad översiktsplan för Arbrå (förväntas antas under 2023)
- Fördjupad översiktsplan för Kilafors (förväntas antas under 2023)

Plan för den allmänna anläggningen

I denna del beskrivs hur den allmänna VA-anläggningen som ligger inom det befintliga verksamhetsområdet för allmänt VA ska utvecklas och förbättras de kommande åren. Med anläggningar avses samtliga anläggningar som är nödvändiga vid försörjning av VA-tjänster.

Varje kommun har enligt Vattenmyndigheterna krav på att upprätta en VA-plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten samt genomföra åtgärder så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. När det gäller Vattentjänstplanen är det ett krav som kommunerna ska följa utifrån § 6 i Lag (SFS, 2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV).

Syftet med VA-planen för den allmänna VA-anläggningen är att redovisa VA-huvudmannens planering för att uppfylla de krav som beskrivs i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram respektive i LAV. Planen beskriver även översiktligt VA-huvudmannens uppdrag och arbetssätt för att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet. I Bollnäs kommun sköter och administrerar Helsingevatten den allmänna VA-anläggningen åt ägaren och huvudmannen Bollnäs kommun.

Bollnäs kommuns allmänna VA-försörjning sker via fem vattenverk och tio reningsverk samt VA-ledningar. I Bollnäs är ca 60 % av befolkningen anslutna till kommunalt vatten och avlopp. För ytterligare information om den allmänna VA-anläggningen hänvisas till VA-planens VA-översikt (Bollnäs kommun, 2017).

Styrande dokument och lagstiftning

VA-planeringen inom Bollnäs kommun påverkas av flera lagstiftningar, regelverk och direktiv. Bland dessa finns förutom lagen om allmänna vattentjänster även plan- och bygglagen, miljöbalken, nationella, regionala och kommunala miljömål, Bollnäs kommuns översiktsplan, livsmedelsverkets forskrifter om dricksvatten samt råd om enskild vattenförsörjning, vattendirektivet, Vattenmyndighetens åtgärdsprogram och mycket mer. Det är inte möjligt att i Bollnäs kommuns Vattentjänstplan gå igenom alla dessa, men en av de mest väsentliga punkterna är att ansvar kan fördelas på många olika aktörer. Till exempel finns det bara beträffande dagvattenhanteringen ansvar för fastighetsägare/ exploatörer, väghållare, tillsynsmyndigheter, markägare och kommunens VA-verksamhet.

Verksamhetsområde för VA

Bollnäs arbetar löpande med att bygga ut allmänt vatten, spillvatten och dagvatten till de områden där behov finns. Verksamhetsområde för dagvatten kommer att föreslås inför ett politiskt beslut under 2023. Fastighetsägare inom ett beslutat verksamhetsområde för allmänt VA har rätt att ansluta sin fastighet till och använda den allmänna anläggningen. Fastighetsägaren är också skyldig att betala de avgifter som är fastställda av kommunfullmäktige. Verksamhetsområdenas utbredning kan variera beroende på om den allmänna anläggningen omfattar dricksvatten, spillvatten och/ eller dagvatten.

Åtgärder kopplade till verksamhetsområde ses i Tabell 1.

Tabell 1 Åtgärder verksamhetsområde

Åtgärd	Motiv	Kommentar
A Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i dricksvatten, spillvatten och dagvatten.	Tydlighet både internt och externt gentemot fastighetsägare om vad som gäller. Förtydligande av ansvar.	Behov finns av att säkerställa att verksamhetsområdet är utformat enligt den ambition som fanns vid fastställandet. Underlag för att separera dag- och dränvatten från spillvatten.

Dricksvatten

I Bollnäs kommun finns fem vattenverk. Det pågår en översyn av vattenskyddsområdet vid tre av dessa. Det finns idag inga reservvattentäkter i Bollnäs kommun. Utredningar för ett eventuellt reservvatten pågår. Befintliga grundvattentäkter ska skyddas och en ny möjlig placering av reservvattentäkt utreds.

Åtgärder kopplade till dricksvatten ses i Tabell 2.

Tabell 2 Åtgärder dricksvatten

Åtgärd	Motiv	Kommentar
B Omarbetning eller nybildning av vattenskyddsområden för de kommunala vattentäkterna Hällbo och Glössbo.	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Höjd säkerhet i leverans av dricksvatten.	Skyddsområden medför begränsningar i mark- och vattenanvändning.
C Förnyelseplaner för vattenverk.	Säkerställa leveranssäkerhet samt uppfylla Livsmedelsverkets krav. Behov lyfts i dricksvattenutredningen.	Ökat reinvesteringsbehov. Behov av personella resurser för att genomföra investeringar.
D Skydda geologiska formationer samt vattenförekomster med betydande grundvattentillgångar för uttag av dricksvatten.	Skydda befintliga och framtida vattentäkter från föroreningspåverkan. Höjd säkerhet i leverans av dricksvatten.	Skyddsområden medför begränsningar i mark- och vattenanvändning.
E Höjdkontroll på befintliga anläggningars	Utifrån underlag i "Genomgång Skyfall, översvännings- och lågpunktskartering".	

påverkan vid kritiskt höga vattennivåer.		
F Utredning för reservvattentäkt.	Höjd säkerhet i leverans av dricksvatten.	

Spillvatten

I Bollnäs kommun finns i nuläget tio avloppsreningsverk. Reningsverket i Rengsjö byggs om under 2023, när detta är genomfört kommer reningsverket i Glössbo att tas ur drift. Nya och förändrade krav samt reningsverkens byggnader och processer behöver ses över kontinuerligt.

Åtgärder kopplade till spillvatten ses i Tabell 3.

Tabell 3 Åtgärder spillvatten

Åtgärd	Motiv	Kommentar
G Förnyelseplaner för reningsverk.	Säkerställa leveranssäkerhet och möjligheter att klara utsläppsvillkor samt uppfylla miljöbalkens krav.	Ökat reinvesteringsbehov. Behov av personella resurser för att genomföra investeringar.

Dagvatten

Klimatförändringar och ökade nederbörds mängder (bland annat fler intensiva lokala regn) kan komma att innebära nya krav på dimensionering av ledningsnätet för att inte dramatiskt öka antalet översvämningar i tätbebyggda områden.

Verksamhetsområden för dagvatten håller på att tas fram och planeras föreslås till politiskt beslut under 2023 eftersom 2024 års VA-taxa kräver verksamhetsområden för dagvatten.

Sanering pågår av befintligt dagvattenledningsnät. Verksamhetsområden för dagvatten föreslås till politiskt beslut under 2023 eftersom 2024 års VA-taxa kräver verksamhetsområden för dagvatten. Vid större saneringar är målet att dagvattenledningsnätet byggs ut och att förbindelsepunkter skapas till berörda abonnenter.

Åtgärder kopplade till dagvatten ses i Tabell 4.

Tabell 4 Åtgärder dagvatten

Åtgärd	Motiv	Kommentar
H Utreda och dokumentera den allmänna dagvattenanläggningen.	Förtydligande av ansvar och ägande.	Kartering av recipienter för dagvatten. Förvaltningsövergripande arbete inom VA-gruppen.

Ledningsnät

Likt övriga Sverige är ledningsnätet gammalt och framför allt utbyggt under 1970-talet och behöver förnyas. En stor del inkommande vatten till reningsverken är inte spillvatten. Felkopplingar på fastigheter och inläckage i gamla ledningar gör att stora mängder rent vatten (regnvatten,

dräneringsvatten) når reningsverken. Arbetet med att minska andelen ovidkommande vatten pågår i kommunen.

Det finns ett behov av att, inom verksamhetsområdet, årligen förnya ledningsnätet (vatten samt dag- och spillvatten). Även nya krav kan i framtiden påverka behovet av förnyelse och därmed förnyelsetakten.

Helsingevattens mål är att bygga om 1 % av totala ledningsnätet/år.

Åtgärder kopplade till ledningsnät ses i Tabell 5.

Tabell 5 Åtgärder ledningsnät

Åtgärd	Motiv	Kommentar
I Förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät.	Säkerställa långsiktig VA-försörjning. Behov lyft i dricksvattenutredningen. Minska ovidkommande inläckage i ledningsnätet. Minimera ej debiterbart dricksvatten.	Ökat reinvesteringsbehov. Behov av personella resurser för att genomföra investeringar. Behov finns att separera dagvatten från spillvattenledningsnätet. Åtgärda återkommande driftstörningar i vattenledningsnätet.

Övriga Utvecklingsbehov

VA-taxans utveckling

En utbyggnad av den kommunala VA-anläggningen innebär stora investeringar och finansiering ska ske enligt lagen om allmänna vattentjänster och innebär att full kostnadstäckning ska uppnås via avgifter. Avgifterna består av engångsavgifter- anläggningsavgifter och periodiska avgifter- brukningsavgifter. Dessa avgifter ska täcka VA-huvudmannens samtliga kostnader och framgå av VA-taxan.

Vid VA-utbyggnad tas en anläggningsavgift ut och projekten ska finansieras enligt någon av nedanstående modeller, alternativt genom en kombination av flera. En grundförutsättning är alltid att kommunfullmäktige beslutat att området ska ingå i verksamhetsområde för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning, detta för att kunna tillämpa gällande VA-taxa enligt vattentjänstlagen (2006:412).

1. Som huvudalternativ ska finansiering ske via uttag av anläggningsavgifter enligt gällande VA-taxa.
2. Om anläggningsavgifterna enligt VA-taxan inte täcker anläggningskostnaden kan särtaxa bestämmas av kommunfullmäktige och tillämpas. En förutsättning, enligt vattentjänstlagen, för detta är att ”anläggningskostnaden på grund av särskilda omständigheter medför kostnader som i beaktningensvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet”. Utredning sker i varje enskilt utbyggnadsområde.
3. Om gällande VA-taxa inte täcker anläggningskostnaden och särtaxa inte får tillämpas kan kostnaderna täckas av övriga medlemmar i VA-

kollektivet (via brukningstaxan). Alternativt kan också kommunen delvis skattefinansiera VA-kostnaderna. Det måste då ske inom ramen för kommunallagen.

I Svenskt Vattens nya publikation P120-Normalförslag till VA-taxa är dagvatten implementerat och formuleringarna i taxan beskrivs på ett nytt sätt. Bollnäs VA-taxa kommer att genomföra delar av de nya begreppen i 2023 års VA-taxa.

Åtgärder kopplade till VA-taxa ses i Tabell 6.

Tabell 6 Åtgärder VA-taxa

Åtgärd	Motiv	Kommentar
J En policy för kostnadstäckning vid VA-utbyggnad.	Följa intentionerna i Vattentjänstlagen. Skapa grunder för långsiktig finansiering. Ekonomisk och organisatorisk framförhållning inför kommande investeringar.	Politisk samsyn är en förutsättning.
K Långsiktig plan för taxeutveckling.	Skapa grunder för långsiktig finansiering. Taxerevidering och anpassning till P120 ska ge stöd och tydliggöra detta. Ekonomisk och organisatorisk framförhållning inför kommande investeringar.	Politisk samsyn är en förutsättning.

Kommunikation

Vattentjänstplanen är ett viktigt verktyg för att kommunicera internt i kommunkoncernen och för att informera och kommunicera med invånarna om vad som gäller och planeras gällande vatten-, avlopps- och dagvattenförsörjning.

Syftet är att ge information, rådgivning och kommunikation i olika VA-frågor t ex:

- VA-utbyggnad
- Gemensamma VA-lösningar
- Anslutning via avtal, exploateringsavtal
- Fastighetsägarens ansvar
- Kunskaps- och informationsspridning

Åtgärder kopplade till kommunikation ses i Tabell 7.

Tabell 7 Åtgärder kommunikation

Åtgärd	Motiv	Kommentar
L Kommunikationsplan för VA-gruppen.	Öka möjligheter att kommunicera med och informera privatpersoner, exploitörer och politiker. Förenkla för kommuninvånarna.	Utveckla informationen på kommunens och Helsingvattens hemsidor. Hänvisning till andra informationskällor görs där så är lämpligt.

Skyfallspåverkan på den allmänna VA-anläggningen

Definition av skyfall

Skyfall definieras av SMHI som regntillfällen med minst 50 mm på en timme eller minst 1 mm på en minut¹.

SMHI har i en studie avseende kraftig nederbörd i nuvarande och framtida klimat delat in Sverige i fyra regioner². Bollnäs är belägen i Region M. I Tabell 8 nedan visas data för region M i historiskt klimat (nuvarande klimat) och enligt framtida klimat (enligt klimatscenario RCP 8.5 median) i slutet av seklet (2071–2100). Det framgår att ett 100-års regn med 1 timmes varaktighet i ett framtida klimat motsvarar 53,1 mm, det vill säga mycket nära SMHI:s definition. Detta anses därför motsvara ett skyfall för Bollnäs kommun.

Nuvarande nederbördsmätning kan inte ta upp lokala avvikelser. Vid försäkringsärenden i samband med översvämningar efterfrågas uppgifter om nederbördsmängder. Helsingvatten planerar därför att installera lokala mätstationer för att kunna mäta nederbörd.

Tabell 8 Ackumulerad nederbörd för 100-årsregn i region M med varaktighet mellan 6 timmar och 15 minuter i historiskt och framtida klimat enligt RCP 8.5 i slutet av seklet (2071–2100).

Varaktighet/Återkomsttid	Historiskt klimat	Framtida klimat
6 timmar	60,35 mm	90,50 mm
1 timme	38,20 mm	53,10 mm
15 minuter	29,70 mm	41,30 mm

Påverkan på den allmänna VA-anläggningen

I framtiden förväntas klimatet i Bollnäs kommun att vara mer oberäkneligt och svårforutsett samt innefatta fler extremhändelser, som till exempel ökat antal kraftiga skyfall. Detta innebär en ökad osäkerhet för samhällsplaneringen i kommunen som gör att områden som idag skulle kunna bebyggas i framtiden kan ha stora problem med exempelvis översvämning. En av utmaningarna är också dagvattenhanteringen och avloppsystemets dimensionering under kraftiga skyfall, vilka båda är viktiga delar för att undvika översvämning i tätbebyggda områden.

Enligt översiktsplanen för Bollnäs kommun (antagen 2015) ansvarar Bollnäs kommun för att planeringen ska vara klimatanpassad och förutseende, det vill säga att hänsyn ska tas till klimatförändringarna och att planeringen ska sträva efter att ligga steget före. Viktiga samhällsfunktioner såsom infrastruktur och tillgång på vatten ska kunna säkerställas även i ett förändrat klimat. Översiktsplanen listar strategier för klimatanpassning i Bollnäs och uppdatering ska ske i samband med ny översiktplanarbete som påbörjas 2024.

Vid skyfall kan den allmänna anläggningen påverkas och störningar i vattenförsörjning och avlopp uppstå. En vattentjänstplan ska således innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Som underlag för att identifiera påverkan på den allmänna anläggningen vid skyfall har följande underlag använts:

¹ SHMI, 2021

² SMHI, 2017

- Skyfallskartering för Bollnäs tätort
- Översvämningskartering för Flugån och Gällsån
- MSB:s översvämningskartering för Ljusnan samt Voxnan
- Lågpunktskartering inom verksamhetsområde för VA, utförd i Scalgo Live (höjddata hämtad 2022-12-15). Vid bedömning av skyfallspåverkan har ett område ansetts vara översvämningsdrabbat om vattendjupet är större än 0,3 meter.

Lågpunktskarteringar inte är kopplade till ett regn med en specifik volym eller återkomsttid. Lågpunktskarteringar tar inte heller hänsyn till markens infiltrationsförmåga eller ledningsnätets kapacitet. Det går därmed inte att ange en sannolikhet eller varaktighet för de översvämningsdjup som visas. Bollnäs kommun har identifierat att det finns ett behov av att gå vidare och i detalj studera konsekvenserna av skyfall genom att ta fram mer detaljerade skyfallskarteringar. En skyfallskartering kan användas för att bedöma risker och hitta möjliga lösningar för den allmänna VA-anläggningen och som ett planeringsunderlag för stadsbyggnadsfrågor i stort inklusive behoven kring dagvattenhantering.

Den analys som gjorts utifrån befintligt underlag visar på att det främst finns risker med översvämnning av pumpstationer. Där risker finns identifierade ska höjder ses över för att kunna bedöma påverkan på den allmänna anläggningen.

Åtgärder kopplade till skyfallspåverkan på allmän VA-anläggning ses i Tabell 9.

Genomgång skyfall, översvämnings- och lågpunktskartering

Generellt:

- Bedömningen har endast gjorts översiktligt utifrån tillgängligt kartmaterial med skyfall, översvämnings- och utförd lågpunktskartering.
- Förekommer återkommande problem med vägar som blir översvämmade på grund av igenfyllda dagvattenbrunnar
- Områden med gemensamhetsanläggning har ej undersökts.
- Otäta brunnslock som innebär inläckage finns inom samtliga ledningssträckor
- Inlopp till trummor sätts igen på grund av galler i dagvattensystem
- Tillgängligheten till VA-anläggningar kan vara begränsade vid höga flöden, i vissa fall kan det finnas alternativa tillfartsvägar.

Områdena nedan är listade utan inbördes prioriteringsordning

VA-område - Sibbo,

- Två pumpstationer i norra delen ligger inom högsta beräknade flöde för Ljusnan.
- En planerad pumpstation i nordost är inom högsta beräknade flöde för Ljusnan

Västansjö vattenverk,

- Vattenverket och borrhålen är belägna utanför översvämningszonen från Flugån/Gällsån

VA-område Kilafors,

- Reningsverket finns utanför översvämningssområdet för Ljusnan.
- En pumpstation i norra delen av området ligger inom översvämningsszonen för högsta beräknade flöde för Ljusnan
- En pumpstation i Norrbyn ligger inom översvämningsszon för högsta beräknade flöde för Ljusnan.

VA-område Segersta

- Renings- och vattenverket ligger utanför översvämningsszon
- Vattenverk ligger utanför översvämningsszon
- Ett borrhål inom översvämningsszon
- Inga pumpstationer berörs

Hällbo (pågående utredning)

- Inga identifierade problemområden

VA-område Glössbo

- Råvattentäkten blir översvämmad enligt lågpunktskarteringen, då den är lokaliserad i en grop. Det kan förekomma problem med erosion på grund av de geotekniska förutsättningarna vid skyfall, dock har marken väldigt god genomsläpplighet.

VA-område Rengsjö

- Nytt reningsverk planeras att byggas 2023. Det nya reningsverket har bra höjdskillnad mot den närliggande sjön

VA-område Växbo

- Inga identifierade problemområden

VA-område Freluga

- Planerad pumpstation i en lågpunkt, men projekterad att ligga på samma höjd som intilliggande väg

Bollnäs stad,

- Centrala Bollnäs riskerar att översvämmas vid höga flöden/högsta beräknade flöde. (Handlingsplan finns för var stänga av dagvattensystemet för att älven Ljusnan inte ska rinna upp i dagvattensystemet och därmed förhindra att situationen förvärras)
- Vissa områden har ett väldigt stort tillrinningsområde med risk för översvämningar (bedömning är dock att det inte innebär något problem för VA-systemet)
- Pumpstationer i centrala Bollnäs ligger inom översvämningsszon för högsta tänkbara flöde för centrala Bollnäs
- Pumpstation i östra Bollnäs ligger inom översvämningsszon för högsta tänkbara flöde

VA-område Lottefors

- En pumpstation ligger inom område för högsta beräknade flöde för Ljusnan

Spillvatten område Flästa

- Inga identifierade problem

VA-område Arbrå

- Pumpstation på östra sidan i Arbrå ligger inom översvämningssområde för högsta tänkbara flöde för Ljusnan
- Reningsverket ligger utanför högsta beräknade flöde för Ljusnan

VA-område Flästa

- Pumpstation i södra Vallsta inom område för 100-årsflöde vid översvämning från Ljusnan
- Spillvatten pumpar till Arbrå reningsverk. Breddningen går ut i älven Ljusnan.
- Ny pumpstation inom lågpunktsområde. Pumpstationen är dock i höjd med vägen som ej översvämmas. Sannolikt beror avvikelsen på att höjddatan är äldre än pumpstationen
- En pumpstation i norra Vallsta inom högsta beräknade flöde för Ljusnan
- Risk för skred längs hela strandkanten längs spillvattenledning vid 100-års flöde

Simeå

- Reningsverk inom riskområde för högsta beräknade flöde från Ljusnan

Tabell 9 Åtgärder skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen

Åtgärd	Motiv	Kommentar
M Genomföra en skyfallskartering likt den som gjorts för Bollnäs tätort för de punkter där den allmänna VA-anläggningen kan påverkas av skyfall i Scalgo-analysen.	Identifiera risker likt i skyfallskartering för Bollnäs tätort.	
N Strukturerad konsekvensanalys av skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen.	Risikanalys genom en workshop, ev. kompletterad med djupare undersökningar enligt skyfallskarterings rekommendationer. Se över höjder på anläggning och översvämning för att bedöma påverkan och konsekvens av kritiskt höga vattennivåer.	
O Åtgärder på den allmänna anläggningen.	Översyn så att samtliga anläggningar som kan komma att däckas upp har tillräckliga skydd- och säkerhetsåtgärder.	
P Nederbördsmätning i egen regi.	Få kontroll lokalt av skyfallstäthet.	Främst för försäkringsärenden.

Dimensioneringsgrunder för Bollnäs kommun

Dimensionering av nya dagvattensystem

VA-huvudmannen ansvarar för utformningen av den allmänna VA-anläggningen så att funktionen säkerställs upp till att det allmänna dagvattensystemet är fullt. Vid dimensionering av dagvattensystem och beräkningar av fördröjningsvolymerna ska alltid Svenskt Vattens senaste publikationer användas för att avgöra återkomsttid, klimatfaktor och beräkningsmetoder enligt Bollnäs kommun. I Tabell 10 nedan redovisas de senaste riktlinjerna från Svenskt Vatten.

Baserat på dessa riktlinjer är VA-huvudmannen ansvarig för dagvatten vid regn med upp till 10–30 års återkomsttid beroende på typ av bebyggelse. VA-huvudmannens ansvar för dagvatten är begränsat till verksamhetsområde för dagvatten. När dagvattenledningarna går fulla når dagvattnet till slut markytan. Vilka konsekvenser som uppstår när dagvatten avrinner ytligt på marken bestäms av hur bebyggelse och övrig infrastruktur är utformad och höjdsatt. Denna typ av planering är inte en fråga enbart för VA-huvudmannen utan är något som den kommunala förvaltningen som helhet ansvarar för. Kommunen, i egenskap av planmyndighet (PBL), ansvarar för att beakta skyfall inom stadsplaneringen. Det är kommunledningens ansvar att fastställa säkerhetsnivån för att skydda byggnader och anläggning från översvämningar till följd av att det allmänna avloppssystemet går fullt (Svenskt Vatten, 2016). Branschorganisationen Svenskt Vatten anger att den högra kolumnen i Tabell 10 bör ses som en startpunkt för en intern diskussion avseende detta.

Tabell 10 Återkomsttider för regn som utgör minimikrav vid dimensionering av nya dagvattensystem (duplikatsystem) enligt branchorganisationen Svenskt vatten (Svenskt Vatten, 2016).

Nya duplikatsystem	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
	Återkomsttid för regn vid fylld ledning	Återkomsttid för trycklinje i marknivå	Återkomsttid för marköversvämningar med skador på byggnader
Gles bostadsbebyggelse	2 år	10 år	> 100 år
Tät bostadsbebyggelse	5 år	20 år	> 100 år
Centrum-och affärsområden	10 år	30 år	> 100 år

VA-utbyggnadsplan

Lagen om allmänna vattentjänster och § 6 områden

Det är 6 § i Lag (SFS, 2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som reglerar kommunens skyldighet att förse ett område med allmänna vattentjänster, och inrätta så kallade verksamhetsområden. Enligt 6 § LAV (SFS, 2006:412), har kommunen ett ansvar att ordna vattentjänster (dricksvatten, dagvatten och/eller spillvatten) för bebyggelse som tillsammans bildar ett större sammanhang, om risk för människors hälsa eller miljön föreligger. Begreppet ”större sammanhang” är inte definierat i lagtexten men enligt praxis anses det utgöras av åtminstone 20–30

fastigheter. Genom att identifiera potentiella §6-områden i god tid skapar kommunen förutsättningar för en långsiktigt hållbar VA-utbyggnad. VA-utbyggnadsplanen är även ett stöd för andra enheter inom kommunen samt utgör en grund för en tydlig kommunikation gentemot allmänheten, till exempel gällande prioriteringar och förväntad utbyggnad. En tydlig VA-planering ger kommunen möjlighet att styra i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen samt när planerad utbyggnation ske.

Prioritering för utbyggnad av kommunal VA-anläggning

Vid prioritering av områden för utbyggnad av den kommunala VA-anläggningen behöver både *behov* och *möjligheter* vägas samman så att en samlad bedömning av området kan erhållas.

I steg 1 bedöms områdenas behov av kommunal VA-försörjning utifrån hälso- och miljöaspekter samt begreppet större sammanhang.

Behoven styrs av antalet fastigheter, om fastigheterna befinner sig i ett större sammanhang samt bebyggelseutvecklingen inom det specifika området. Vidare tas hänsyn till miljö- och hälsoskydd utifrån markens förutsättningar för enskilt avlopp och påverkan på dricksvattentäkter, närliggande recipienters och naturmiljös känslighet samt utsläppssituationen från enskilda avloppsanläggningar.

I steg 2 bedöms möjligheterna att lösa behoven med kommunal VA-anläggning utifrån anläggningskostnader och samordningsvinster.

Ovanstående prioriteringsgrunder i form av behov och möjligheter värderas tillsammans i en prioriteringsmodell, vilken ger ett underlag till den slutliga prioriteringen.

Bedömning av behoven sker utifrån följande parametrar;

- A. Antal fastigheter
- B. Andel fritidshus och dess nyttjandegrad
- C. Bebyggelseutveckling.
- D. Förutsättningar för dricksvattenförsörjning
- E. Känslighet recipient och naturmiljö
- F. Utsläppssituation och status enskilda avlopp

Bedömning av möjligheter sker utifrån följande parametrar;

- G. Kostnader för utbyggnad av kommunalt VA
- H. Skyddsvärden
- I. Samordningsvinster vid utbyggnad

I steg 3 bedöms om en eventuell utbyggnad stämmer med intentionerna i kommunens VA-policy, översiktsplan, bostadsförsörjningsprogram, etc.

I steg 4 sker sammanvägning av bedömningarna i steg 1–3 och en prioritering görs av VA-utredningsområdena.

Kommande exploatering/ koppling mellan VA-utbyggnad och översiktsplan

Bollnäs kommun har idag ca 27 000 kommuninvånare. Kommunen har de senaste tio åren haft stabil befolkningsutveckling med ett i stort sett oförändrat invånarantal. En säker trend är att antalet äldre kommer att bli fler.

Enligt den antagna Översiktsplanen för Bollnäs kommun är följande områden aktuella för ny bebyggelse:

- Förtätning av befintliga bebyggelsestråk längs Ljusnan och Voxnans dalgångar.
- Förtätning av befintliga tätorter vid järnvägsstationerna i Arbrå, Vallsta, Bollnäs och Kilafors.
- Strandnära bebyggelse avses framför allt att möjliggöras i Ljusnans och Voxnans dalgångar, i s.k. LIS- områden (landsbygdsutveckling i strandnära läge).
- Potentiella LIS-områden har inventerats och diskussion pågår inom ramen för översiktsplanarbetet. Dessa ligger alla inom 7 km från kommunen och grannkommuners servicenoder; Alfta, Kilafors, Segersta, Rengsjö, Vallsta och Arbrå. I respektive framtida LIS-område kommer en VA-utredning att behövas.

VA-utbyggnad

Edstuga är ett område som är aktuellt för kommunal VA-utbyggnad under 2023. Inom området finns stora svårigheter att ordna enskilda avloppslösningar pga. begränsad yta och täta jordar. Vad gäller dricksvatten finns risk för påverkan från Sävstaås avfallsanläggning i norra delen av Edstugas utredningsområde.

Sammantaget leder detta till att utbyggnad av kommunalt VA i området är nödvändigt utifrån både ett miljö-och hälsoperspektiv.

VA-utbyggnad slutförs under 2024.

VA-utredningsområden

I samband med att VA-översikten togs fram identifierades ett antal VA-utredningsområden som i enlighet med 6 § i vattentjänstlagen kan definieras vara av den karaktären att vatten- och avloppsförsörjningen kan behöva lösas i ett större sammanhang.

Permanentboende och fritidsboende hanteras på samma sätt ur VA-perspektiv då gränsen mellan dem är flytande. Många hus i byarna används som fritidshus samtidigt som tidigare fritidshus bebos permanent.

De områden där ytterligare utredning eller kunskap om kommande exploateringar behövs för att bedöma behovet av allmänna vattentjänster kategoriseras som VA-utredningsområden. Bebyggelseområdena kategoriserades som VA-utredningsområden då det i nuläget inte finns tillräckligt kunskap och information för att kategorisera området som ett VA-utbyggnadsområde, vidare utredningar krävs. Vid nya eller förändrade detaljplaner i dessa områden måste VA-frågan utredas grundligt.

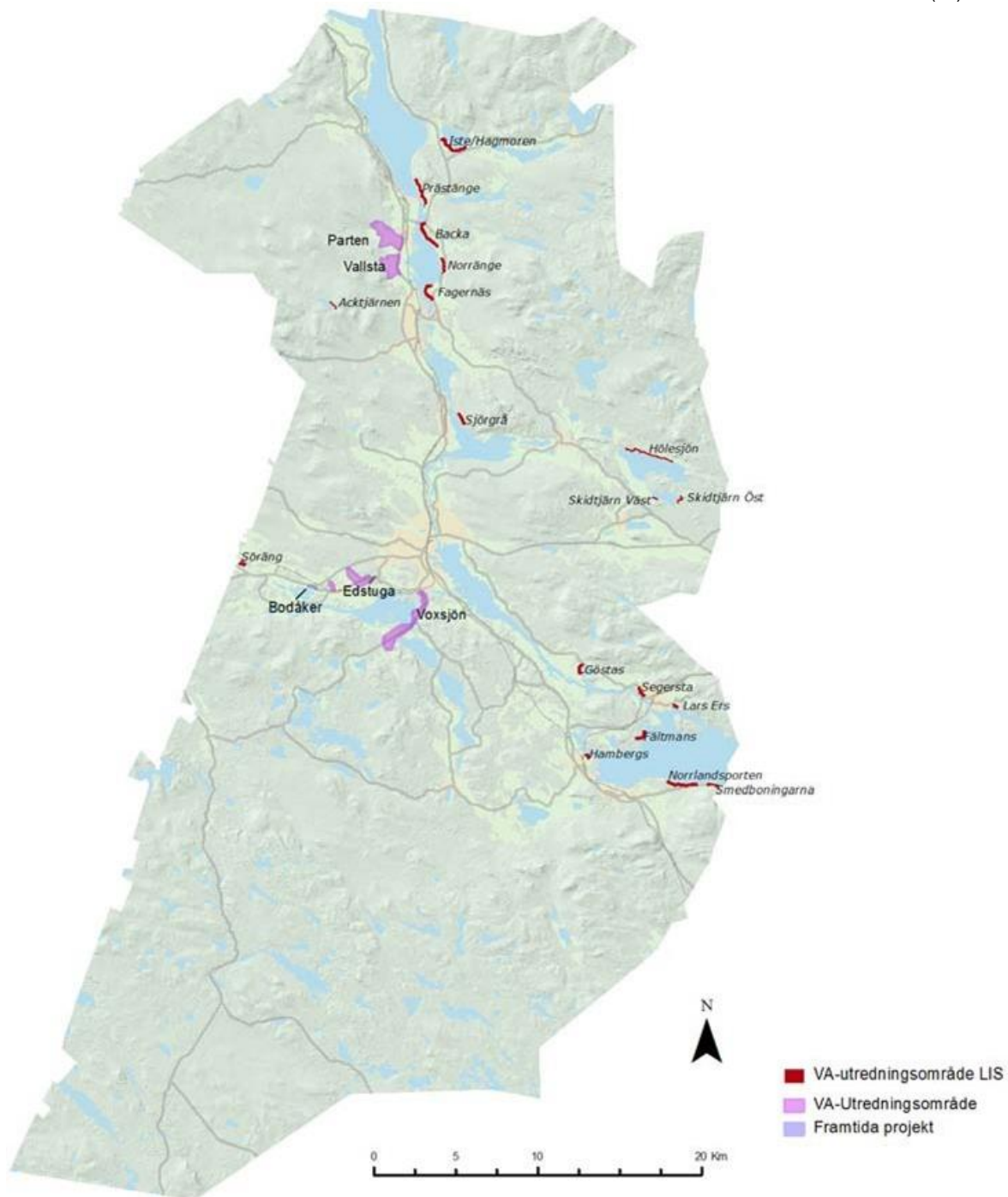
VA-utredningsområdena föreslås gås igenom igen vid kommande revidering av vattentjänstplanen för att fastställa om behov enligt 6 § LAV (SFS, 2006:412) finns eller inte. Om bebyggelseområdena konstateras ha behov av allmänna vattentjänster kategoriseras de om till VA-utbyggnadsområden.

Utänför verksamhetsområdena finns ett antal områden med tätare bebyggelse som kommer att behöva utredas utifall kommunalt VA är aktuellt i framtiden.

VA-utredningsområden kan vara potentiella områden så som de definieras i 6 §. Detta kan vara områden med tät bebyggelse, framtida projekt eller LIS-områden.

Nedan redovisas förutsättningarna för vatten och avloppsförsörjningen inom respektive VA-utredningsområde. De utvalda VA-utredningsområdena är de områden som i enlighet med 6 § i LAV kan definieras vara av den karaktären att vatten och avloppsförsörjningen kan behöva lösas i ett större sammanhang.

På Karta 1 nedan har de i Bollnäs kommun identifierade VA-utredningsområden märkts ut geografiskt. Därefter följer en sammanfattning av respektive VA-utredningsområde.

Karta 1 VA-utredningsområden, ljuvlila fält, i Bolnäs kommun.

Parten	
Antal tomter med bostäder	Totalt 62 fastigheter med bostäder. 79 folkbokförda personer i området
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	46 fastigheter är anslutna till kommunalt dricksvatten. Övriga har enskild dricksvattenförsörjning.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Enskilda avlopp inom området, 27 fastigheter är inventerade, av dessa är 18 st. underkända, 9 st. godkända, för en fastighet finns utredningsbehov. Kvar att inventera är 4 fastigheter. 3 st. saknar enskilt avlopp enligt taxering. 28 fastigheter har tillstånd för enskild avloppsanläggning och inventeras ej. 19 av tillstånden är äldre än 20 år vilket innebär att dessa anläggningar är i slutet av sin livslängd.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	–
Övrigt (exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Rimlig anläggningskostnad, vägs in i framtida prioriteringar. Arbrå RV har kapacitet att ansluta.

Vallsta, (Hov, Hovsätter)	
Antal tomter med bostäder	Totalt 71 fastigheter med bostäder. 112 folkbokförda personer i området.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	57 fastigheter är anslutna till kommunalt dricksvatten. Övriga är anslutna till en vattenförening.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	Vattentäkt för föreningen är belägen uppströms bebyggelsen och påverkas ej av enskilda avlopp.

Avloppsförsörjning	<p>Enskilda avlopp inom området. 36 är inventerade. Av dessa är 7 st. underkända, 24 st. godkända, för 2 fastigheter finns utredningsbehov. Kvar att inventera är 9 st. fastigheter.</p> <p>2 st. fastigheter saknar avlopp enligt taxering.</p> <p>24 fastigheter har tillstånd för enskild avloppsanläggning och inventeras ej.</p> <p>17 av tillstånden är äldre än 20 år vilket innebär att dessa anläggningar är i slutet av sin livslängd.</p>
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	2 st. fastigheter saknar avlopp enligt taxering.
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	Högt grundvatten i området, speciellt högre upp i terrängen försvårar anläggandet av enskilda avlopp och kan innebära att sanitära föroreningar påverkar närområdet. Sannolikt påverkas bäckar och vattendrag i området negativt av nämnda förutsättningar.
Övrigt (Exploateringsstryck, bygglovsansökningar etc.)	
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Rimlig anläggningskostnad, vägs in i framtida prioriteringar Arbrå RV har kapacitet att ansluta.

Voxsjöns strand, söder om Sunnerstaholms kraftverk	
Antal tomter med bostäder	Totalt 124 fastigheter med bostäder. 142 folkbokförda personer.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Enskild i huvudsak, mindre vattenförening (Ekemyra).
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	<p>Enskilda avlopp inom området. 24 är inventerade. Av dessa är 6 st. underkända, 16 st. godkända, för 2 fastigheter finns utredningsbehov. 14 st. saknar avlopp enligt taxering. Kvar att inventera är 24 st. fastigheter.</p> <p>61 fastigheter har tillstånd för enskild avloppsanläggning.</p>

	32 av tillstånden är äldre än 20 år vilket innebär att dessa anläggningar är i slutet av sin livslängd.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	I vissa delar av bebyggelsen runt Voxsjön går berg i dagen vilket försvårar avloppsrening.
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	I Voxsjön finns bottnar med syrebrist enligt kommunlimnolog vilket kan indikera bl.a. utsläpp från enskilda avlopp.
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Hög anläggningskostnad på grund av markförhållanden, täcks inte av nuvarande VA-taxa.

Acktjärnen	
Antal tomter med bostäder	6 fastigheter, ingen folkbokförd.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	Ett vattenskyddsområde ligger i anslutning till området i norr.
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är ungefär 7 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt och det är möjligt att komplettera med en småskalig exploatering.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som orimligt hög

Fagernäs	
Antal tomter med bostäder	49 fastigheter, 25 folkbokförda.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Gemensamt dricksvatten via vattenförening till majoriteten inom området.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Enskilda lösningar för wc, vanligt med permanentboende och avloppsanläggningar anpassade för året runt boende, många fritidshus har sluten tank för wc.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 28 hektar stort. Den norra delen av området är detaljplanelagd varav i en av dessa planer finns fyra lucktomter att exploatera. Det finns möjlighet med ny exploatering i södra delen av området utmed strandkanten vid Ljusnan. Dock krävs det utredning om geotekniken på detta område.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som hög.

Fältmans	
Antal tomter med bostäder	14 fastigheter, 5 folkbokförda personer.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	

Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 19 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt. Det finns en naturvårdsplan på området och dessutom några kraftledningar som går runt området. Det finns möjlighet till vidare exploatering i nordöst.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som orimligt hög.

Göstas	
Antal tomter med bostäder	9 fastigheter, 7 folkbokförda personer.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 18 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt och idag är området inte särskilt exploaterat och det är därför möjligt för större exploatering.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som orimligt hög.

Hambergs	
Antal tomter med bostäder	2 fastigheter, 2 folkbokförda personer.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 9 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt och inte heller idag exploaterat. Området ligger nära järnvägen mellan Kilafors-Söderhamn. Vid exploatering skulle högst en handfull tomter vara rimligt.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som orimligt hög.

Hölesjön	
Antal tomter med bostäder	30 fastigheter, 11 folkbokförda personer.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Enskilt dricksvatten.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Enskilt avlopp
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	

Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 35 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt men ett område med samlad bebyggelse finns i östra kanten. Bebyggelsen är utspridd över området, en stor exploatering av tomter är möjlig. Det går en kraftledning genom hela området på den norra sidan av vägen och de geologiska förutsättningarna bör utredas.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som hög.

Iste/Hagmoren	
Antal tomter med bostäder	47 fastigheter, 25 folkbokförda.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Gemensamt dricksvatten via vattenförening till majoriteten inom området.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Enskilda lösningar för wc, vanligen slutna tank via fritidshus.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 41 hektar stort. Området i öster är delvis detaljplanelagt och inom den detaljplanen finns två oexploaterade tomter redo att bebyggas. Det är möjligt med en större kompletterande exploatering.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som orimligt hög.

Lars-Ers	
Antal tomter med bostäder	9 fastigheter, 5 folkbokförda.
Andel fritidshus-permanentboende	

Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 8 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt men i närheten av området finns två områden med samlad bebyggelse. Det är möjligt med en mindre kompletterande exploatering.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som rimlig.

Norrlandsporten	
Antal tomter med bostäder	49 fastigheter, 12 folkbokförda personer.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 40 hektar stort. Delar av området är detaljplanelagt. Den östra delen av området ligger även inom naturvårdsplan. Det är möjligt med en större kompletterande exploatering, dock bör fornlämningarna som finns i området beaktas.

Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som orimligt hög.
---	---

Norränge	
Antal tomter med bostäder	19 fastigheter, 1 folkbokförd person.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Gemensamt dricksvatten via vattenförening till majoriteten inom området.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Enskilda lösningar för wc, vanligen sluten tank vid fritidshus.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 18 hektar stort. Delar av området är detaljplanelagt och hela området ligger inom naturvårdsplan. Det är möjligt med kompletterande exploatering, hänsyn ska tas till kraftledningen.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som hög.

Segersta	
Antal tomter med bostäder	13 fastigheter, 18 folkbokförda.
Andel fritidshus-permanentboende	

Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 15 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt men delar av det ligger inom samlad bebyggelse. Dessutom ingår området i naturvårdsplan. Delar av området är exploaterat men det är möjligt med kompletterande exploatering i området.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som rimlig. Kapacitet finns i Segersta Reningsverk.

Smedboningarna	
Antal tomter med bostäder	5 fastigheter, inga folkbokförda.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 12 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt. Delar av LIS-området ligger inom område med naturvårdsplan. Idag är delar av området exploaterat men det är möjligt att kompletterande exploatering.

Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som orimligt hög.
---	---

Skidtjärn Väst	
Antal tomter med bostäder	Två fastigheter, inga folkbokförda.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 4 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt och det är inte mycket bebyggelse. Mindre komplettering av befintlig bebyggelse är möjlig.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som hög.

Skidtjärn Öst	
Antal tomter med bostäder	11 fastigheter, 1 folkbokförd person.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	

Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 7 hektar stort. Området är inte detaljplanelagt. En försiktig komplettering av redan exploaterade områden är möjlig.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som hög.

Sjörgrå	
Antal tomter med bostäder	16 fastigheter med bostäder, 12 folkbokförda.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 15 hektar stort. Ungefär halva området är detaljplanelagt och enligt DP finns 5–10 lucktomter för exploatering. Andra halvan av området är till större delen exploaterbar men en kraftledning hämmar delar av området.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som hög.

Prästänge	
Antal tomter med bostäder	60 fastigheter, 19 folkbokförda personer.
Andel fritidshus-permanentboende	

Dricksvattenförsörjning	Gemensamt dricksvatten via vattenförening till majoriteten inom området.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Enskilda lösningar för wc, vanligt med permanentboende och avloppsanläggningar anpassade för åretruntboende, många fritidshus har sluten tank för wc.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 34 hektar stort. Området är detaljplanelagt och enligt planen finns ytterligare två tomter att exploatera i området. Det är möjligt med kompletterande exploatering i södra delarna av området. Förslag på en utökning av området norrut görs i översiktsplanen för att möjliggöra en större exploatering av området.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som hög.

Backa	
Antal tomter med bostäder	25 fastigheter, 20 folkbokförda personer.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Kommunalt dricksvatten i huvuddelen av området.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Året runt lösningar för avlopp men även fritidshus med sluten tank.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	

Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	LIS-område. Området är 41 hektar stort. Föreslagen detaljplan anger 12 tomter.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kostnad för anslutning till kommunalt VA bedöms som hög.

Bodåker	
Antal tomter med bostäder	Plan på 28 villatomter, privat exploatör.
Andel fritidshus- permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Kommunal
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Kommunal
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	Detaljplanelagt område från 2015 för 24 tomter.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	800 meter från exploateringsområdet till anslutning för kommunalt VA. Beslut har tagits om kommunalt verksamhetsområde.

Västbacka Freluga	
Antal tomter med bostäder	12 fastigheter mellan Orsabanan och Rv 50.
Andel fritidshus- permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Enskilda lösningar.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	

Avloppsförsörjning	Enskilda lösningar.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	Privata exploateringsplaner 7 nya villatomter.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	VA-utredningsområde som prioriterades lågt innan exploateringsplanerna.

Säversta 2:11 Ekobyn	
Antal tomter med bostäder	1 fastighet berörs av exploateringsplanerna.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Enskild lösning.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Enskild lösning.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	Privata exploateringsplaner för 24 nybildade fastigheter. Äldreboende, trygghetsboende, LSS-boende, förskola, villor och lägenheter. Detaljplaner påbörjade.

Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kommunal VA-lösning föreslagen efter utvidgning av verksamhetsområdet.
---	--

Säversta 2:11 Ekobyn	
Antal tomter med bostäder	38 fastigheter.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	Gemensamhetsanläggning.
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	Enskilda lösningar.
Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Ett kommunalt övertagande av föreningens vattenledningsnät och utvidgning av verksamhetsområdet för vatten är beslutat politiskt. Projektering och skapande av ledningsrätt pågår.

Växjö 7:64 Lottefors	
Antal tomter med bostäder	12 nybildade fastigheter nordväst om samlad villabebyggelse i Lottefors planeras.
Andel fritidshus-permanentboende	
Dricksvattenförsörjning	
Kommentar (kvantitet, kvalitet, risk för påverkan)	
Avloppsförsörjning	

Andel (%) fastigheter med godkänt avlopp	
Kommentar	
Recipient/Naturmiljö (känslighet)	
Övrigt (Exploateringstryck, bygglovsansökningar etc.)	Privata exploateringsplaner, 12 nya villatomter. 6 befintliga fastigheter med kommunal vattenlösning kan erbjudas kommunal spillvattenanslutning.
Förutsättningar för kommunalt VA (intresse, anläggningskostnad)	Kommunal VA-lösning föreslagen efter utvidgning av verksamhetsområdet.

Områden med kvarvarande enskilt VA

I denna kategori placeras områdena vilka har enskilt VA idag och där enskilt bedöms vara lämpligt med avseende på platsens förutsättningar, bebyggelse och exploateringstryck. Inget konstaterat behov av allmänt VA eller bevakning föreligger enligt människors hälsa eller miljön.

Områden med kvarvarande enskilt VA följs upp genom tillsyn, alternativt följs upp vid nästa VA-planerevidering där förändrade förutsättningar kan komma att påverka bedömningen.

Sammanfattning åtgärder VA-utbyggnadsplan

Förutom att utreda och bevaka ett antal områden har behov av andra åtgärder identifierats, se Tabell 11.

Tabell 11 Åtgärder VA-utbyggnadsplan

Åtgärd	Motiv	Kommentar
Q Ta fram och dokumentera arbetsprocess för utbyggnad av kommunalt VA.	Kvalitetssäkra den interna arbetsprocessen med ständiga förbättringar. Organisatorisk framförhållning. Effektivt genomförande av projekt. Säkerställa kommunikation inom kommunkoncernen och med berörda fastighetsägare. Ökat förtroende och nöjdhet hos invånare.	Tidplan, kommunikation etc.
R Policy inlösen av onyttigbliven avloppsanläggning.	Likabehandlingsprincipen.	

S	Se över och uppdatera genomförd prioriteringsordning för utredningsområden.	Prioritering kopplat till skydd av människors hälsa eller miljön.	VA-gruppen ansvarar.
T	Förfrågningar från exploateringsområden.	Bevaka VA-utbyggnadsplan.	Ingår i etablerad rutin. Sker löpande.
U	Förvaltningsövergripande samordning vid planering av LIS-områden.	VA-försörjningen ska vara långsiktigt hållbar. Hänsyn vid planering ska tas till hur VA-försörjningen kan ske.	Godkända och fungerande VA-lösningar i LIS-områden.

Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan

Följande Tabell 12 sammanställer åtgärder med ansvar och tid som anges i Vattentjänstplanen.

Tabell 12 Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan.

Åtgärd	Ansvar	Tid (klart)	Kommentar
A Översyn av nuvarande verksamhetsområden och dess indelning i vatten, spill och dagvatten.	HV	2023	Hanteras i VA-gruppen (SBK, TSF och HV).
B Omarbetning eller nybildning av vattenskyddsområden för de kommunala vattentäkterna Hällbo och Glössbo	HV	Pågår	Tidplan oklar.
C Förnyelseplaner för vattenverk.	HV	Löpande	Hanteras årligen i investeringsplanen.
D Skydda geologiska formationer samt vattenförekomster med betydande grundvattentillgångar för uttag av dricksvatten.	SBK	Löpande	Hanteras i ärendehantering med stöd i översiktsplanen.
E Höjddkontroll på befintliga anläggningars påverkan vid kritiskt höga vattennivåer.	HV	2024-2026	
F Utredning för reservvattentäkt.	HV	2024	Påbörjat.
G Förnyelseplaner för reningsverk.	HV	Löpande	Hanteras årligen i investeringsplanen.

H	Utreda och dokumentera den allmänna dagvattenanläggningen.	TSF, HV	2023	Hanteras i VA-gruppen (SBK, TSF och HV).
I	Förnyelseplan för reinvesteringar i ledningsnät.	HV	Löpande	Hanteras årligen i investeringsplanen.
J	En policy för kostnadstäckning vid VA-utbyggnad.	HV	Löpande	VA-taxans avgifter kontrolleras årligen.
K	Långsiktig plan för taxeutveckling.	HV	Löpande	VA-taxans avgifter kontrolleras årligen.
L	Kommunikationsplan för VA-gruppen.	SBK	2024	Hanteras i VA-gruppen (SBK, TSF och HV).
M	Genomföra en skyfallskartering likt den som gjorts för Bollnäs tätort för de punkter där den allmänna VA-anläggningen kan påverkas av skyfall i Scalgo-analysen.	SBK	2024-2026	Konsultstöd krävs.
N	Strukturerad konsekvensanalys av skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen.	SBK	2024-2026	Konsultstöd krävs.
O	Åtgärder på den allmänna anläggningen.	SBK, HV	2026	Konsultstöd krävs
P	Nederbördsmätning i egen regi.	HV	2025	Utanför ordinarie verksamhet.
Q	Ta fram och dokumentera arbetsprocess för utbyggnad av kommunalt VA.	HV	Påbörjad utbyggnad 2022	Uppdatera efter färdig utbyggnad av Edstuga.
R	Policy inlösen av onyttigbliven avloppsanläggning.	HV,	Löpande	
S	Se över och uppdatera genomförd prioriteringsordning för utredningsområden.	HV	2024-2026	Ses över i samband med översikt av va-utbyggnadsplan.
T	Förfrågningar från exploateringsområden.	HV, SBK	Löpande	

U Förvaltnings- övergripande samordning vid planering av LIS- områden.	SBK	Löpande	
--	-----	---------	--

Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning

Varje kommun ska enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV)³ upprätta en vattentjänstplan för dricks-, spill- och dagvatten samt genomföra åtgärder för uppföljning av miljö kvalitetsnormer (MKN) för yt- och grundvatten enligt Vattenmyndigheterna krav. Parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen behöver kommunen bedöma om en strategisk miljöbedömning ska genomföras. Skyldigheten regleras i 6 kap. 3 § MB där det framgår att en strategisk miljöbedömning ska genomföras av en kommun om (i) en plan upprättas eller ändras, (ii) planen krävs i lag, samt (iii) genomförandet av planen eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det följer av 6 kap. 9 § MB att en MKB alltid ska tas fram inom ramen för en strategisk miljöbedömning.

I detta dokument redovisas metoden och resultatet av undersökningen. Resultatet visar att planen inte medför betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därmed inte behöver genomföras.

Sammanfattning av vattentjänstplanen

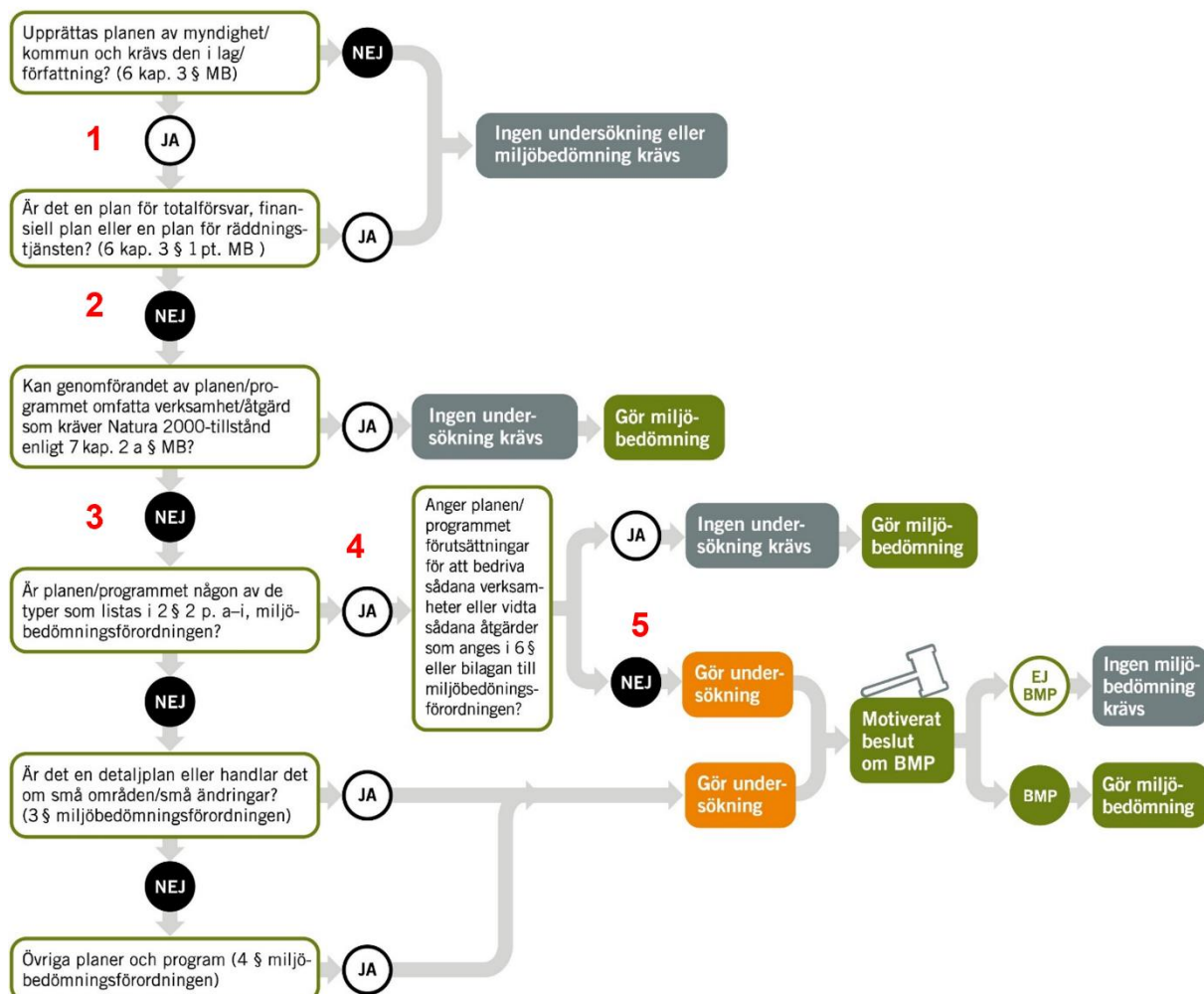
Bollnäs kommuns vattentjänstplan innehåller en nulägesredogörelse för den allmänna försörjningen av vattentjänster i enlighet med lag om allmänna vattentjänster (LAV, 2006:412). Här finns beskrivningen av handlingsplan för allmänt VA, skyfallspåverkan på den allmänna anläggningen samt planer för VA-utbyggnad. Vattentjänstplanen hanterar därmed såväl dricksvatten som spillvatten och dagvatten. I planen görs bland annat en bedömning av behov av förnyelse av ledningsnätet, påverkan på vattentjänsterna vid kraftiga regn och höga vattenstånd och framtida behov av förändrade verksamhetsområden. Slutligen redovisar vattentjänstplanen även åtgärder som behöver vidtas för att säkra funktionen av den allmänna VA-anläggningen och försörjningen av vattentjänsterna. Åtgärderna i vattentjänstplanen anger vad som behöver göras men fastslår inte hur, det vill säga teknisk lösning eller eventuellt markanspråk beskrivs inte.

Metod

Figur 1 visar och sammanfattar processen som genomförs parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen för att undersöka om en strategisk miljöbedömning krävs. Den röda numreringen i figuren representerar de bedömningar som gjorts och redovisas sammanfattningsvis nedan.

³ §6 i LAV (SFS, 2006:412)

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?

Figur 1 Processen av strategisk miljöbedömning. Källa: Naturvårdsverket⁴

Flödesschemat som visas i Figur 1 har använts som vägledning för processen att undersöka om det finns behov av en strategisk miljöbedömning för vattentjänstplanen. Om planen upprättas av myndighet/kommun, dvs. faller under sådana planer som anges i 3 § för vilka miljöbedömning ska göras, men inte omfattas av undantagen som anges i 3 §, då prövas vattentjänstplanen vidare i steg 3. I steg 3 prövas om genomförandet av vattentjänstplanen omfattar verksamhet/ åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 § miljöbalken. Om tillstånd enligt 7 kap. 2 § MB krävs, så behövs det ingen vidare undersökning om *behov av miljöbedömning utan det krävs en miljöbedömning*.

Om ingen Natura-2000 tillstånd enligt 7 kap. erfordras, men vattentjänstplanen faller under de planer som tas upp under 2 § punkt 2 a-i ska det prövas om vattentjänstplanen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen. 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen tar upp flera verksamheter och åtgärder som berör vattentjänstplanens ämnesområde, som till exempel industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, fysisk planering eller markanvändning. Bollnäs vattentjänstplan anger inte förutsättningar för att bedriva sådana åtgärder eller vidta sådana verksamheter som anges. I och med slutsatsen i steg 5 konstateras att en

⁴ <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning>, hämtad 2023-05-29

betydande miljöpåverkan med anledning av planen inte kan förutsättas men att det krävs en undersökning (enligt miljöbalkens 6 kap. 5 §) för att fastslå om behov av strategisk miljöbedömning krävs.

Undersökning om betydande miljöpåverkan kan antas

För att utreda om planen antas medföra betydande miljöpåverkan görs en undersökning. Vad en undersökning innebär framgår av miljöbalkens 6 kap. 6 §, kommunen ska identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och samråder i denna fråga med de myndigheter som kan antas bli berörda. Om undersökningen visar att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver en miljökonsekvensbeskrivning (strategisk miljöbedömning) tas fram och antas parallellt med planen.

Undersökningen ska generera ett beslutsunderlag men den bidrar samtidigt till kunskap som kan vara användbar i det fortsatta arbetet med planen. En viktig del av undersökningen är att ta reda på hur olika typer av miljöeffekter samspelar med varandra för att få en tydligare uppfattning om eventuell betydande miljöpåverkan.

Om undersökningen visar att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver ingen strategisk miljöbedömning tas fram. Undersökningen av om planen eller programmets genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan har utgått ifrån 5 § miljöbedömningsförordningen (2017:966). En checklista har upprättats och använts som hjälp i arbetet med bedömningen för att tydliggöra vilka aspekter som särskilt har bedömts i undersökningen, se nedanstående Tabell 13.

Tabell 13 Bedömningsområden eller miljöeffekter som ingår i undersökningen om behov av en strategisk miljöbedömning för Bollnäs kommuns vattentjänstplan

Övergripande bedömningsområden/ miljöeffekter	Bedömd påverkan	Kommentar
Globala mål, Agenda 2030.	Positiv	Vattentjänstplanen ska bidra till att säkerställa kommunens vattentjänster, vilket bidrar till måluppfyllelse av mål 6, "rent vatten och sanitet för alla".
Miljömål.	Ingen	Eventuellt liten potentiell positiv påverkan om åtgärder för att förhindra översvämning av allmänna VA-anläggningen utformas på ett sätt som främjar de nationella målen.
Översiktsplan.	Ingen	Ingen direkt påverkan i dagsläget men

		vattentjänstplanen pekar på behov som kan komma att kräva markanspråk i samband med planer om ny bebyggelse som finns i kommunens översiktsplan.
Övriga kommunala planer och program.	Ingen	Vattentjänstplanen bedöms inte påverka, men har tydliga kopplingar till andra kommunala planer. Dessa har i många fall utgjort underlag till vattentjänstplanen. Till exempel är vattenplanens syfte att skapa hållbar vattenhantering vilket är samma syfte som vattentjänstplanen har.
Befolkning och människors hälsa.	Positiv	Risker för befolkningen eller människors hälsa bedöms att minska genom att säkra vattentjänster (vattenförsörjningen).
Djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap., och biologisk mångfald i övrigt.	Ingen	Inga åtgärder föreslås som påverkar skyddad natur eller biologisk mångfald.
Hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt	Ingen	
Annan hushållning med material, råvaror och energi, eller andra delar av miljön.	Ingen	
Riksentressen.	Ingen	Inga åtgärder föreslås som påverkar riksentressen.
Landskap, bebyggelse.	Ingen	Inga åtgärder föreslås som påverkar landskapet eller bebyggelse.
Kulturmiljö.	Ingen	Inga åtgärder föreslås som påverkar kulturmiljö.
Yt- och grundvatten.	Ingen	Vattentjänstplanen syftar till att säkra dagvattenhanteringen. Dock bedöms hanteringen (som måste ta hänsyn till att skydda såväl recipienten från

		föroreningar som bebyggelsen från översvämning) både kunna öka och minska belastningen på recipienten under skyfallssituationer. Därför blir den sammanlagda bedömningen ingen påverkan.
Mark, jord.	Ingen	Eventuella behov av markanspråk kan uppkomma vid genomförande av vattentjänstplanen, men inga konkreta anspråk görs i dagsläget. Vattentjänstplanen bedöms inte påverka markens kvalitet.
Luft, klimat.	Ingen	

Sammanfattade bedömning

Planen bedöms, med stöd av ovanstående checklista, inte antas medföra betydande miljöpåverkan vilket medför att ingen miljöbedömning kommer att upprättas. Planen väntas ge vissa positiva effekter kopplat till att trygga vattentjänsterna och till att lokalt minska risken för översvämningar.

Beslut om godkännande av att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan fattades i kommunstyrelsen den 2023-10-12.
Beslut tas efter samrådsskedet.

Uppföljning och revidering

Uppföljning och ansvar

Denna vattentjänstplan ses över årligen och utförda åtgärder tas bort från planen, tidsplaner revideras vid behov. Översynen sker i en arbetsgrupp där handläggare för planfrågor, miljöinspektör samt VA-huvudmannen deltar för samsyn. VA-utbyggnadsområdena behöver ses över varje år för att de eventuellt ändrade förhållandena kring områdena ska kunna fångas upp, och områdenas klassning ses över. Översynen är viktig för att fastighetsägare och exploatörer ska kunna få en rättvisande bild av kommunens planering. Åtgärdade områden plockas bort från handlingsplanen i samband med revideringen. Ansvarig för uppföljning och revidering är kommunfullmäktige.

Revidering

Vart fjärde år görs en större översyn och åtgärder planeras om eller läggs till i handlingsplanerna för att planen ska hållas aktuell. Den uppdaterade vattentjänstplanen förses med nytt datum och versionsnummer och ersätter den gamla versionen i VA-planen. Kommunkansliet ser till att revideringen finns med i rätt intervall i årsplaneringen.

Ordlista

Allmänt VA	Kommunens VA-anläggningar och -tjänster.
Avloppsvatten	Använt vatten som kommer från hushåll, industrier eller andra verksamheter. Samlingsnamn för spillvatten och dagvatten.
Dagvatten	Tillfälligt förekommande flöden av regnvatten, smältvatten, spolvatten och framträngande grundvatten som avrinner från mark eller hårdgjorda ytor.
Dricksvatten	Renat vattnet till dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter.
Dränvatten	Överflödigt vatten i mark som avleds i rör, dike eller liknande för att hålla torrt kring t.ex. bostadshus.
Enskilt VA	En anläggning för dricksvatten, avloppsvatten eller dagvatten som ägs privat eller drivs som en gemensamhetsanläggning.
Gemensamhetsanläggning	Anläggning som försörjer flera fastigheter med VA-lösning tillsammans.
Grundvatten	Vatten i marken som ligger under grundvattenytan, där vattnets nivå är samma som atmosfärtrycket. Grundvatten bildas när vatten sakta infiltreras i marken.
Infiltration	Vatten rinner sakta genom marken och renas genom sand- eller gruslager där föroreningar binds till partiklar.
LAV	Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Reglerar vatten och avlopp.
Ledningsnät	Rör som leder dricksvatten från vattenverken och avloppsvatten till reningsverken samt avleder dränerings- och dagvatten från husgrunder, gator och torg.
LIS-område	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Inom LIS-områden kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet.
Ovidkommande vatten	Vatten i avloppsledningar som inte är rent spillvatten, t.ex. dagvatten från läckande vattenledningar. Kallas även tillskottsvatten.
Recipient	Vattendrag som tar emot avrinning eller avlett vatten.

Råvatten	Det vatten som vattenverken använder för att producera dricksvatten.
Skyfall	Kraftiga regn som det allmänna rörsystemet för dagvatten inte kan hantera och som orsakar skador för samhället och dess invånare.
VA-anläggning	En anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse.
VA-försörjning	Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning.
VA-huvudman	Ägare av den allmänna anläggningen som hanterar vatten och avlopp.
VA-plan	Ett strategiskt dokument för kommunens VA-planering som bygger på vägledningen i Havs- och vattenmyndighetens vägledning 2014:1.
Vattenförekomst	Ett vattendrag klassat som vattenförekomst i VISS.
Vattenskyddsområde	Ett område utpekad som skyddat på grund av vattentäkt, med vattenskyddsföreskrifter.
Vattentjänster	Vattenförsörjning och avlopp (VA).
Vattentjänstplan	En planering som beskriver hur kommunen avser att hantera försörjningen av vattentjänster enligt vattentjänstlagen.
Vattentäkt	Grundvatten- eller ytvattenkälla där vattenverken hämtar sitt råvatten.
Verksamhetsområde	Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning (Lag 2006:412, 2 §).
VISS	VattenInformationSystem Sverige, en databas som har utvecklats av Vattenmyndigheterna, länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten.